

NÉPLAP

Szerkesztőség: Debrecen, Ferenc J.-út 28. II. em.
Kiadóhivatal: József ktr. herceg-u. 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy óra 750 P
Negyedévre 21— P
Félévre 40— P

Hadüzenet Németországnak

Az ideiglenes nemzeti kormány kiáltványa a magyar néphez

A magyar nép kezdettől fogva elítélte azt a bűnös háborút, melyet a Bárdossy-kormány törvénytelenül, a parlament megkérdése nélkül indított meg a Szovjetunió és más demokratikus hatalmak ellen. Ez a háború, melyben a magyar katonák százezrei véreztek el, szöges ellentétben áll a magyar nép érdekeivel és hagyományaival s kizárólag német ügyet szolgál. Ehhez járul, hogy Németország 1944 március 19-én orvul megtámadta és megszállta Magyarországot. A hazánk ellen elkövetett orvtámadást Németország betetőzte azzal, hogy 1944 október 15-én fegyveres puccs útján hatalomrajuttatta a magyar nemzettől gyűlölt hazáruló Szálasi, hogy ily módon megakadályozza a fegyverszünet megkötését Magyarország és a demokratikus hatalmak között.

A németek megfosztották Magyarországot függetlenségétől, sárbataposták a magyar nemzeti szuverénitást, börtönbevetették és kivégezték a magyar hazafiak ezreit, elrabolták a magyar nemzeti vagyont, kifosztották és feldúlták az országot. A magyar fiatalságot elhurcolják Németországba, a magyar asszonyokat sánemunkára parancsolják, magyar honvéd alakulatokat beolvasztanak a német hadseregbe és német ügyért kényszerítik vérezni.

Mindezeket figyelembe véve az ideiglenes nemzeti kormány, a felhatalmazás alapján, melyet programja megvalósítására az ideiglenes nemzetgyűléstől kapott, érvenyre juttatja a magyar nép akaratát, semmisnek nyilvánítja a Németországgal kötött szerződéseket, megszakít vele mindennemű kapcsolatot és ezennel hadat üzen Németországnak. Az ideiglenes nemzeti kormány kijelenti, hogy a háborút a Szovjetunió és szövetségesei oldalán az ország összes erőforrásainak mozgósításával mindaddig folytatni fogja, míg a szövetséges hatalmak ki nem vivják a teljes győzelmet Németország felett, mert csakis ez a győzelem biztosíthatja Magyarországot függetlenségét. Egyben az ideiglenes nemzeti kormány tudomására hozza a magyar népnek, hogy a fegyverszünet megkötése céljából a Szovjetunió, valamint a vele szövetséges hatalmak kormányaihoz fordult.

A minisztertanács 1944. évi december hó 28-i ülésének egyhangu határozatából:

az Ideiglenes Nemzeti Kormány

Meglőrt a nyugati német offenzíva

A budapesti helyőrség kétségbeesett kitörési kísérlete meghiúsult — Küszöbön áll a lengyelországi szovjet téli offenzíva — Kluge német vezértábornagy öngyilkosságának háttere

Az összes főarcvonalokról a német csapatok sorozatos vereségeinek híre érkezik. Míg Magyarországon a vörös hadsereg az ország nyugati részének felszabadítása és a főváros bekerítése után, most a Duna mindkét partján Pozsony és Bécs felé nyomul,

Északnyugat-Litvániában pedig a szovjet csapatok mely betörést értek el a bekerített német hadsereg védőállásaiba,

— a lengyel frontról egy haditudósító jelentése csak járőrharcokat említi. De az e szakaszon megindítandó szovjet

évi offenzíva előkészületei végső stádiumban vannak

és az itt összevont hadseregek csak a szilárd jégkéreg képződését várják a Visztulan, hogy döntő támadásra induljanak.

A nyugati frontról érkező jelentések alapján most már tisztán látszik: a döntőnek beharangozott támadás kátyuba jutott. Az OKW minden tartalékát bevetette, mégpedig, becslés szerint, eddig 300.000 embert, 2 páncélos hadsereget, a Luftwaffe feltehető maradványait — hiába. Taktikai sikereket elértek ugyan (szövetséges csapatok elvonása más szakaszokról), de nem a stratégiai célt: Antwerpenig való előretöréssel a szövetséges hadseregek vonalának kettévágását. Még próbálják erőltetni az előnyomulást, de a hírek szerint

mindenütt megállították, 50 több helyen már vissza is nyomták a németeket.

A sikertelenséget az ismert általános okokon kívül (háborús fáradtság, silányabb emberanyag és felszerelés stb.) két speciális tényező okozta.

Az egyik a

szövetséges légihaderő abszolút légi túlsáma.

Az angolszász taktikai légitámadások nemcsak a harcokba avatkoznak be döntő súllyal, hanem az összekötő vonalak elleni állandó támadásaival megbénítják az utánpótlást; a stratégiai légierő pedig éjjel-nappal több ezer géppel bombázza a hátszaki szállító vonalakat és üzemanyagtelepeket, elpusztítva az utánpótlást, mielőtt az még a front közelébe érhetne.

A másik tényező a főként ebből folyó súlyos üzemanyaghiány, mely mozdulatlanságra kényszeríti

a földi és légi motoros harciszervezeteket egyaránt.

Mindkét főarcvonalról jövő hírek igen nagyarányú német veszteségekről számolnak be. Így a nyugati ellenoffenzíva megindulása — december 16. — óta a németek 1000 páncélos, többszáz löveget és 1000 repülőgépet vesztek el és — főként a szövetséges vadászbombázók beavatkozása folytán — naponta 1000 szállító járművet.

Csak a Budapesttől nyugatra folyó harcokban a december 21-e és 27-e közt a szovjet csapatok 12.000 foglyot ejtettek és 10.000 halottat számláltak meg; becslés szerint a fővárosban 50—70.000 főnyi német helyőrség van körülzárva.

Ezek az adatok csak ízelítők a Wehrmacht teljes veszteségeiből. Más hírek a

német hadseregben uralkodó súlyos tisztihányról

számolnak be. Egy magasrangú katonatiszt kijelentése szerint a legsürgősebben 70.000 tisztre volna szükség; javaslata szerint e célból minden katonát, aki 6 hónapig szakaszvezető volt, századparancsnokká kell előléptetni. Most már a gyűjtőtáborokból kivesszük az eddig politikailag megbízhatatlannak minősített tiszteket.

Semleges forrásból eredő hírek a német katonatisztek, pártvezetők és Gestapo-parancsnokok egyre jobban

elharapódzó — és a reménytelenség által diktált — járványszerű öngyilkosságairól

számolnak be. Ezzel kapcsolatban szimptomatikus jelentőségű von Kluge vezértábornagy — a normandiai front volt főparancsnoka — öngyilkosságának most megerősített híre.

A vezéri főhadiszállás most

beismeri, hogy a normandiai csatavesztés után Kluge lelkiismeretfurdalásból öngyilkosságot követett el.

Párizsi értesülések szerint azonban az öngyilkosság valódi oka a vezértábornagy kétségbeesett lelkiállapotában keresendő, melyet a Hitler elleni július 20-án elkövetett merényletben részes legrégibb bajtársainak és barátainak sorsa idézett elő:

Heinrich von Stülpnagel tábornok (Otto von Stülpnagel a párizsi tuszgyilkos' fivére) főbelötte

magát, v. Falkenhausent pedig először felmentették belgiumi főparancsnoksága alól, majd kivégezték. A tábornokok ugyanis a puccskíséret vezérével, v. Witzleben vezérével együtt azonnali fegyverszünetet kíván-

tak. Kluge ugyan nem vett közvetlenül részt az akcióban, de tudott róla.

A merénylet után egyébként a párizsi helyőrség nagyszámú tisztjét is kivégezték.

Vázsonyi István

A szövetségesek óriási veszteségeket okozva, elmentamadasban verik vissza a németeket

London, december 29. A nyugati arcvonal szövetséges főhadiszállása jeleneti, hogy

a szövetséges csapatok a német kitörés nyugati szakaszának mindkét szárnyán előnyomultak,

a kiszögélés csücskén pedig egy német köteleket megsemmisítettek. A jelentés megerősíti a hírt, amely szerint a szövetséges csapatok az

északi szárnyon elfoglalták Grandmenilt.

A német nyomás ezen a szakaszon lényegesen egyhült. A kiszögélés csücskén lévő Rochefort-Seilles-i körzetben lévő bekerített német csapatokkal teljesen végeztek, több mint ezer foglyot és nagy hadizsákmányt ejtettek. A kiszögélés déli szakaszán elszigetelt német csapatok még kitarának. Bastogne-i délnyugatra lévő külvárosban heves harcok folynak. Bastagnetől keletre a szövetséges csapatok a Sauer folyó felé nyomódnak és az egyik ponton 12 km-es szakaszon át is kelték rajja. A Dikrech és Echternach közötti szakaszon a szövetségesek előnyomultak.

A szövetségesek az első 12 nap alatt

több mint 1000 német tankot pusztítottak el, illetve rongáltak meg. A szövetséges repülők 33 ezer támadó felszállást hajtottak végre,

35 ezer tonna bombát szórítottak a németekre és több mint ezer német repülőgépet semmisítettek meg, 8 ezer gépjárművet pedig elpusztítottak.

Az időjárás a tegnapi napon rosszabbra fordult és korlátozta a szövetségesek légitelékenységét, de a vadászbombázók a hadikörzet mögötti közlekedési célpontokat bombázták, míg a hadikörzet feléi katonai célpontok ellen intéztek támadásokat. A Bastogne és Echternach közötti szakaszon a

3. amerikai hadsereg, mintegy 80 km-es arcvonalon támadást intézett a németek ellen, kedd estétől szerdára estig több mint ezer német elesett és több mint háromezer esett hadifogságba ezen a szakaszon.

Brit bombázók folytatták a nyugati front német utánpótlási vonalának támadását. Este Bonn és München repülőpályaudvarára csapatak le.

Nagy hadizsákmány és egy tábornok is kézrekerült a Verdes-hegységben dúló megsemmisítő csatában

Moskva, december 29. Malinovszki tábornagy főhadiszállásáról közlik, hogy Magyarország területén Gyöngyösről északnyugatra a szovjet csapatok megtörve az ellenség ellenállását,

elfoglalták Szécsén, továbbá Salgó, Zagyvaróna, Karancsalja, Ötös és Nagygőze községeket.

Budapest körzetében a szovjet csapatok folytatták az ellenség bekerített csoportjának megsemmisítésére irányuló harcokat. A szovjet erők rohamokat indítottak a német fasiszták támaszpontjai ellen a mindjobban összehurcolt körülfűrt területet. A Duna keleti partján

Dunakeszi, Cinkota, Pécel, Pestszentimre és Pestszentlőrinc helységekből kiverették az ellenséget

és óriási veszteségeket okoztak. A fasiszták mindenütt sok fegyvert és hadianyagot hagytak hátra.

Ezzel egyidejűleg Budapesttől északra a Duna kanyarulatának hegyes-erdős körzetében

elfoglalták Pilszentkereszt községet. Itt elfoglaltak egy 600 főből álló csoportot, köztük

egy tábornokot, 8 ezredet és 18 más tiszteket.

Budapesttől északra a hegyes-erdős terepen bekerített csapatok elkéseredett, de hiábavaló küzdelmet vívnak, hogy áttörjenek nyugati felé. Az ellenség Szé-

kesfővártól északra törekszik Kőszegre baduini. A Verdes-hegység körzetét a vörös hadsereg a német-magyar fasisztáktól megtisztította és e közben elfoglalta

Neszmény, Agoston, Tóváros, valamint Sárkeresztes községeket.

Székesfehérvártól délnyugatra csapataink elfoglalták

Polgárdi várost és vasúti állomást, továbbá Jenő, Erzsébet és Sándorka helységeket.

A szovjet csapatok lendületesen nyomulnak előre és szétverték Tóváros község ellenséges helyőrségét. Harcolt a Tatabánya határában is.

Az Ipoly és Garam közi terület megtisztítása után a szovjet csapatok elértek a Garam keleti partját.

Az iparügyi minisztérium megszervezése

Takács Ferenc iparügyi miniszter rövid karácsonyi szabadságáról ma Debrecenbe visszaérkezett és hozzáátolt minisztériumának megszervezéséhez.

Autóigényjogosult magas

árón, készpénzért vásárolna

eddig igénybe nem vett

autókat

autóalkatrészeket, szerszámokat, külső és belső gumikat.

Ajánlatokat Fazekas József Debrecen, Arany János-utca 1 b. alá kérünk.

Magas árat

F I Z E T E K

szövegekért, vászon-

ért, kecskére,

uj és ócska férfi- és női ruhákért

H I V A S R A házhoz megyek

Piac-u. 59 üzlethelyiség

Töltőtől at,
írógépet, többszínű írónt
keresek

A'ánlatokat a Néplap kiadóhivatalába kérem „saját használatra” jelegére.

Veszek cukro, mézet, liszte', va at, olajat, zsirt, mákot, tejterméket

Drexler cukrász, Kossuth-u. 6

Hadüzenet Németországnak

Az ideiglenes nemzeti kormány hadat üzent Németországnak. Ennél jobb újévi hír nem érhetette a magyarságot. Az ideiglenes nemzeti kormány nem hozhatott a magyar nemzeti érdekeknek jobban megfelelő, a magyar nép érzelmeit jobban kifejező határozatot. Boldog új esztendőre bört, búzá, békességet szoktak egymásnak kívánni a magyarok. Az idén újévre nem békességet kívánunk egymásnak, hanem győzelmes háborút. Háborút a haza német elnyomói, diadalt az ország náci eltiprói ellen. Minden magyar hazafi lelkes örömmel üdvözi az ideiglenes nemzeti kormány hadüzenetét Németországnak.

Ez a háború igazságos háború lesz! Ha szenvedni fogunk, magunkért fogunk, a haza felszabadításáért, nem idegen hódítók érdekeiért. Ha vérezni fogunk, a magunk szabadságáért fogunk vérezni. Ha áldozni fogunk, a magyar függetlenségért fogunk áldozni. Ezért lehet, ezért kell, ezért kötelességünk szenvedni, áldozni, vérezni. Az ideiglenes nemzeti kormány hadüzenetére minden igaz magyar fellélekzik: végre! Végre igaz ügyért, a haza felszabadításáért ragadunk fegyvert! Három és fél évig a német hódítók zsoldosaként harcolt a magyar, most végre megfordítja fegyverét, nem szolgálja többé saját elnyomóit.

A hadüzenet Németországnak elkerülhetetlen volt. Olaszország kiválása óta nyilvánvaló volt, hogy Hitleről békésen elszakadni nem lehet. Az olasz tapasztalatot megerősítették a román, a finn, a bolgár események. A német fasiszták azonnal haddal támadták meg volt szövetségeseiket, amikor azok vonakodtak tovább szolgálni Németországnak. Hitler-Németország csatlós országai csak fegyverrel a kézben tudták visszaszerezni cselekvési szabadságukat. Se Olaszország, se Románia, se Finnország, se Bulgária nem tudtak elszakadni Németországtól hadüzenet nélkül. Március 19-ike, október 15-ike előtt Magyarország is készült szakítani Hitlerrel, a baj az volt, hogy az ország felelős vezetői nem szívezték meg az olasz, a román, a finn, a bolgár tapasztalatot: Hitleről békésen elszakadni nem lehet. Hitler-Németország saját csatlós országainak sem szövetségese volt, hanem el-

nyomója. Elnyomóktól elválni pedig csak harccal lehet. A Hitlerrel való szakítást nem lehetett egyszerű és közönséges diplomáciai „átorientációval” vegrehajtani, hanem csak szabadságharccal. Március 19-ike, október 15-ike azért következett be, mert akkor legfeljebb külpolitikai átorientációra voltunk elszánnak, nem szabadságharccal. Amire március 19-ike, október 15-ike előtt nem szánta el magát az akkori kormányzat, arra elszánta magát az ideiglenes nemzeti kormány: szabadságharccal.

Három és fél évi háború után nem könnyű dolog új háborút kezdeni. A magyar nép a német imperialisták szolgálatában ropant véráldozatot hozott, hazánk harctérre lett, nemzedékek munkájának gyümölcsét emésztette fel a háború tüze. Csoda-e, ha tízezrek, százezrek kívánják a békét, az építést, a teremlő munka megindulását? Mégis azt mondjuk: még nem jött el az ideje a békére való áhitozásnak. Le kell küzdenünk a pacifista hangulatokat. Nem a békevágyat, hanem a honvédelmi háború lángját kell ma felgyújtani a lelkekben. Aki ma békevágyat terjeszt, az a haza német megnyomorítóinak való szolgálai behódolást hirdeti. Aki ma pacifista, az többre becsüli a becsületnél a nyugalmat, a nemzeti méltóságnál az egyéni jólétet, a szabadságnál és függetlenségénél a saját testi épségét. Ha valaha, ma van értelme a nagyszerű szavaknak: „Sehonnai bílang ember, ki hogyha kell, halni nem mer; kinek drágább rongy élete, mint a haza becsülete.”

Igen, a hadüzenet Németországnak a haza becsületének kérdése volt! A háborúra Németország ellen nemcsak azért van szükség, hogy végre elszakadhassunk tőle, úgy, mint az olaszok, a románok, a finnnek, a bolgároknak, hanem azért is, hogy lemosunk magunkról a három és fél éves német háború gyalázatát. Az ideiglenes nemzeti kormány határozata teljes joggal indokolja a Németországnak szóló hadüzenetet nemcsak a március 19-i és október 15-i német orvítámadással, hanem azzal is, hogy végre érvényt kell szerezni a magyar nép akaratának, mely kezdettől fogva elítélte a német hódítók oldalán vívott nemzetellenes háborút. Jóvátenni három és fél év bűnös politikáját, lemosni magunkról a német zsoldosság szegényét nem lehet mással, mint vérrel.

Hát szükség van még magyar vér ontására ahhoz, hogy Hitler-Németország vereséget szenvedjen? A szövetséges nagyhatalmaknak, Oroszországnak, Angliának, Amerikának nincs rá szükség. Nekünk magunknak van rá szükségünk. A szövetségesek le-

győzik Németországot nélkülünk is. De ha azt akarjuk, hogy Hitler-Németország legyőzése a magyar függetlenség diadalát jelentse, akkor részt kell vennünk nekünk is a szabad népek német-ellenes háborújában, bármilyen szerények is a mi erőink a demokratikus nagyhatalmak roppant erőihez képest. Szabadságát és függetlenségét csak az a nép érdemli meg, amely tud harcolni és áldozni érte. Nem Oroszországnak, Angliának, Amerikának segítünk a Németországnak szóló hadüzenettel, hanem magunknak segítünk. Nem a szövetségesekért, hanem Magyarországot, a magyar függetlenségért harcolunk, ha hadat viselünk Németországgal. Hálásaknak kell lennünk a szövetséges nagyhatalmaknak, elsősorban Oroszországnak, ha a három és fél éven át ellenük vívott háború után alkalmat nyújtanak nekünk arra, hogy harcolhassunk saját függetlenségünk visszavívásáért. És hogy erre alkalmat nyújtanak, bizonyítja, hogy a magyar szabadságot és függetlenséget tiszteletben tartják. Hiszen, ha le akarnának igazni, ha meg akarnának büntetni bennünket, nem engednék, hogy résztvegyünk saját országunk felszabadításában, nem engednék az új nemzeti haderő felállítását.

A hadüzenet Németországnak még csak jelképes lépés, azt jelenti, hogy az ideiglenes nemzeti kormány el van szánva a szabadságharc megindítására. A következő lépés: az új magyar nemzeti haderő, a demokratikus, független Magyarország honvédségének sürgős felállítása. Sürgetjük, siettetjük a magyar haderő felállítását, hogy ne késsünk le a magyar föld felszabadításáért folyó harcokról. Ha már Budapest nélkülünk szabadul is fel, ne szabaduljon fel nélkülünk Győr, Veszprém Szombathely, Sopron. Hiszünk, reméljük, akarjuk, hogy a Dunántúl teljes felszabadításáért folyó harcokban már mi is ott leszünk, az új magyar haderőnek legalább néhány, sürgősen megszervezendő egységével.

De ezzel nem akarunk megelégedni. Hadat üzentünk Németországnak, a háború pedig az elenség teljes leveréséig tart. A magyar ügyet a szabad nemzetek ügyével kötöttük össze: a Lajtánál nem akarunk megállni. Járta már magyar huszárok Berlinben, járnak fognak újra. A magyar függetlenség biztosítása követeli a német imperializmus teljes megsemmisítését. Magyar érdek, hogy segítsük megsemmisíteni. Ott kell lennünk, amikor a szövetségesek kitűzik Berlinben a győzelem lobogóját.

Révai József.

Külföldi hírek

Az angliai magyar tanács nyilatkozata a nemzeti kormányról

London, december 29. Károlyi Mihály az angliai magyar tanács elnöke egy nyilatkozatot bocsátott ki, melyben örömmel üdvözi a nemzeti kormány megalkulását.

A nyilatkozat így hangzik:

„A felszabadított területek magyarságának akaratából alakult igen jeles nemzeti kormány feladatát tüzte ki az ország minden fegyveres és termelő erejének a németek elleni harcbevételét és megtalálta az egyedüli utat, amelyen országunk eljuthat a szabadságszerető népek nagy családjához.

Bizakodva reméljük, hogy a független, demokratikus Magyarország jóváteheti a múltat és hisszük, hogy Angliával, a Szovjetunióval, Amerikával és szomszédainkkal való szoros együttműködés szellemében sikerülni fog nemzetünk jobb jövőjét biztosítani.”

—o—

Churchill és Eden Athénből visszautaztak Londonba

London, december 29. Az athéni brit nagykövét hivatalos nyilatkozatot adott ama jelenés alapján, amelyet Damaszkosz athéni érsek küldött az értekezletről Churchillnek és Edennek. A jelentés hangsúlyozza, hogy az értekezlet tagjai túlnyomó többségben a kormányzóság nyomában megalakítása mellett döntöttek. Churchill és Eden útan van London felé. Azt fogják ajánlani a görög királynak, hogy fogadja el a kormányzóság létesítésére vonatkozó javaslatot.

—o—

Londonból jelentik: Brit tengerészeti körökben nagy meglepetést keltett az a hír, hogy a legújabb német fegyver, az egy ember által vezetett és víz színe alá süllyedésre is képes úgynevezett „vidra-hajó” már az első bevetésben kudarcot vallott. A Schelde torkolatában megkísérelt támadásból német jelentés szerint is 14 hajó nem tért vissza.

Washingtonból jelentik: Steiunus amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy a jövő hónapban Franciaország be fog lépni az Egyesült Nemzetek sorába, 36. tagként.

Szófiában tegnap tartották a bolgár politikai büntettek tárgyalását. Mitakov volt igazságügyminiszter és Daszkalov volt hadügyminiszter ügyében. Mitakov kijelentee, hogy az Oroszországgal kötendő megemlékezési egyezményt a kormány Popov külügyminiszter javaslatára hagyta figyelmen kívül. Daszkalov azt mondta, hogy a Törökországgal vívó háborút nem tartotta valószínűnek és a hármass egyezménybe olyan cikket akart beiktatni, amely lehetetlenné tette volna, hogy Bulgária hadat üzenjen az Egyesült Államoknak.

Snapper daráló-malom
Szoboszlai-ut 21, szám alatt
üzemét újból megkezdte

Szépirodalmi könyvek
és ifjúsági iratok
nagy választékban k a p h a t ó k
a „Méliusz”
k ö n y v kereskedésben

Kiadóhivatalunkat

január 1-én Piac-u. 28, II. em. alá

áthelyezzük

Irodai órák: 9-3-ig.

Hirdetések felvétele: 9-2 óráig

Fehérneműt

hozott anyagból
készít a

Tiszán'uli Fehérneműüzem

Vár-utca 2. szám, félemelet.

Ha elegáns ruhát akar

dolgoztasson
a

Tiszántuli Ruházem-

ben Vár-utca 2., félemelet.

Románia augusztus 23. után

(Bukaresti tudósítónktól.)

1944 augusztus 23. fordulópont Románia történelmében. Ezen a napon királvi rádióbeszéd jelentette be, hogy a Jassnál fenyegetően támadó diadalmos vörös hadsereg nyomása alatt Románia

A becsületszó náci értelmezése

Szabad elvonulás ellenében becsületszóval fogadták a Romániában állomásozó fasiszta-német szárazföldi és légikötőlékek tábornokai, hogy tudomásul veszik az adott helyzetet és nem bocsátkoznak harcra.

Alig néhány órával az adott becsületszó után német zúhanóbombázók támadták a fővárost.

Ugyanakkor a néhány hadosztálynyi erősségekben a város környékén állomásozó német páncélos egységek megkezdték a frontális támadást a város ellen. A védők azonban — hirtelen odavetett ejtőernyős kötélekkel megerősítve — állták az addigi szövetséges „tancsapatok” rohamait. Harmadnapra a németek a belváros széléig nyomultak. A miniszterelnökségi palota előtt szabályos tankcsata fejlődött. A vízszolgáltatás az egész városban

A vörös hadsereg bevonul Bukarestbe

Szeptember elejére egész Románia területe a német csapatoktól megszünt, újra a verőfényes békébe kóstol. A vörös hadsereg olalmában gyors ütemben takarítják el a romokat és állítják helyre a károkat. A Calea Victoriei kiégett házainak földszintjén sorban nyílnak meg a híres, ragyogó, keleti pompájú üzletek. Az áruraktárak úgyszólván érintetlenül vészelték át a néhánynapos háborús epizódot.

Tüntetések a demokrácia mellett

A munkásság és a haladó polgárság hatalmas tömegtüntetéseiben fejezi ki egy demokratikus Románia megteremtésére irányuló jószándékát. Ezek a tüntetések — melyeket a Nemzeti Demokratikus Front vezet — az emberiség legszebb, legdemokratikusabb jel-szavainak jegyében zajlanak. Hatalmas táblák, zászlók követelik a belső fasiszta ellenséggel való

A gazdasági élet megindul

Közben az iparüzemeket és gyárakat helyreállítják. A vasútforgalom az egész ország területén zavartalanul folyik.

A demokratikus érzelmű munkás- és polgári tömegek nyomása alatt többször átalakított Sanarescu-kormányt decemberben Radescu tábornok kormánya váltja fel. Radescu tábornok bemutatkozó beszédében az erőskéz-politikáját hirdette és felszólította a munkásságot, hogy haladéktalanul fokozza az ipari termelést. A termelés azóta hatalmas ütemben meg is indult. A gazdasági élet fellendülését jelzik az élénk, bel- és külkereskedelem, a pezsgő tőzsdei élet, a zsúfoltraktárú üzletek és a sűrűn látogatott szórakozóhelyek.

Ma, négy hónappal a felszabadító vörös hadsereg bevonulása után, Románia gazdaságilag szemlélhető módon talpraállt. Sőt, lefelélelendülőben van. Bukarest

kiválik a háborúból. Antonescut, a román Quislinget és személyekörül klikkjét aznap letartóztatták. Bukarest örömmámorban úszott. Egész éjjel vidám csapatok járták a várost. Reggelre orosz, amerikai, angol zászlók lo-bogtak mindenfelé.

megszűnt, estére számtalan helyen tüzek jelezték a német-fasiszták hálaajándékát a román népnek. Leégett a Nemzeti Színház, a Calea Victoriei jelentős része, sok középület és számtalan magánház. A város riadt lakossága pincékben szorongott. A védők negyednapra magukhoz ragadták az offenzív kezdeményezést és egyre kivülből szorították a német csapatokat. Hosszú oszlopokban rongyos, piszkos, gyakran meztlábás német felfelők vonultak a városban felállított táborokba.

Ugyanebben az időben Vasiliu tábornok, az egyik legdemokratikusabb román katonatiszt elszánt csapataival megvédi Ploesti olajforrásait a rombolásra készülő német hordákkal szemben. Ez alatt rohamléptekkel haladnak dél felé több oszlopban a dicsőséges vörös hadsereg győztes csapatai.

ból kapott, újra a verőfényes békébe kóstol. A vörös hadsereg olalmában gyors ütemben takarítják el a romokat és állítják helyre a károkat. A Calea Victoriei kiégett házainak földszintjén sorban nyílnak meg a híres, ragyogó, keleti pompájú üzletek. Az áruraktárak úgyszólván érintetlenül vészelték át a néhánynapos háborús epizódot.

végeles leszámolást és komoly baráti külpolitikát a hatalmas Szovjetunió és a szövetségesek felé. A lenyűgöző munkás- és haladó polgári demokratatüntetések mellett a Nemzeti Parasztpárt (Maniu) is kivitte egvszer polgári tömegeit az utcára, főleg monarchisztikus és régi sovíniszta jel-szavakat hangoztatva.

Halberg Gyula

Fodrászüzletemet

újából megnyitottam. Kérem t. vendégeim szíves pártfogását.

Sódi Sándor

Csapó-utca 97. sz.

Faért, szénért bort adok

Cím a kiad. ban

A fénykép

Irla: Borisz Laurenyeo

Viktor Andréjevics Likosin az önkéntes népfőlkelők hadosztályából jött ezredünkhöz. A hadosztályt feloszlatták s annak harcosait különböző csapatrészek pótlására küldték. Így került Likosin a mi szakaszunkhoz. Amikor megláttuk, csodálkoztunk, sőt be kell vallani, egy kicsit sértve is éreztük magunkat.

Valamennyien fiatalok voltunk, sorbeliek vagy tartalékosok. huszonötévesnél öregebb nem volt köztünk egy se. Gondtalan, vidám „tengeri rókák” módjára éltünk, még a harcra is fogcsatoltatva mentünk, az ütközetek közli időben meg egyenesen élveztük az életet. Voltak köztünk szellemes mesemondók, zenészek. Monya Grisman, odesszai fiú, úgy játszott a gitárján, hogy még a szekerész-lovak is felfigyeltek. Voltak énekeseink, no és voltak egyszerűen jópajtások.

Egyszerre csak egy szép napon beállt a szakaszunkhoz ez a ráncosképi, ezüstszakállú, ötven év körüli bácsi. Úgy emlékszem rá, mintha csak ma lenne. Mikor megjelent nálunk, arcáról csöpögött az izzadság, egész testét por lepte be, szemét csaknem lezárta a fáradtság. Apró léptekkel járt és látni lehetett, hogy másképp járni már akarva se tudna. A fegyver sehogyse illett a vállára, az egész ember oldalvást hajlott tőle. Összenézünk és valamennyien egyet gondoltunk: „Mi lesz ebből? Hisz ezt az embert ölbe kell majd kivinni a vonalba!”

Az öreg letette a puskáját, régimódi, füstösödő meghajlással üdvözölt bennünket és halkán, udvarias hangon mondta:

— Hát elvtársak, engem idevezényeltek, ebbe a szakaszba. Örülök a szerencsének és remélem, jóban leszünk.

Örültünk senki se felelt az öregnek, csak Vaszka Balányin kezdett el mindjárt szemtelenkedni az újonnan jöttel. Olyan szúrós nyelve volt ennek a fiúnak, mint a tövis, a szerénységet pedig nem az ő számára találták ki:

— Ha szabad kérdeznem, öregem, egy pár srófol hozott magával odahazuról a hátlisákjában?

Viktor Andréjevics nem vette észre, hogy gunyolódik vele a fiú. Azt hitte, komolyan kérdezi. A fronton srófok — mindenki tudja — nem tenyésznek és ki tudja, milyen célra lehet szüksége egy katonának a srófra. Esetleg éppen valami hadifőlszerelést kell megjavítani. Az öreg hát teljes komolysággal válaszolt:

— Nem, sajnos, semmi ilyesféle holmi nincsen. Tű, cérna, gomb akad nálam, de srófom az nincs.

Vaszka csak ezt várta. Fogát vicso-ritva folytatta:

— Kár, öreg csont, kár. Rosszul tette, hogy erre nem gondolt. Hát ha, teszem fel, szétesnék a becses gépezete hogy fogjuk mi itt összetákolni sróf nélkül?

Mi, persze, valamennyien a hasunkat fogtuk. De Viktor Andréjevics csak egy szomorú pillantást vetett Balányinra és éppoly halkán, mint az előbb, csak ennyit mondott:

— Mindegyikünknek meg van a maga gyengéje, fiatal barátom. Én a srófokat felejtettem otthon; maga meg nyilván a lakatot vesztette el a nyelvéből. Nincs mi szemére vetnünk egymásnak.

Úgy mondta ezt, hogy valamennyien egyszeribe elszégyellük magunkat. Vaszka vörös lett, mint a pipacs és mindjárt viszakozni kezdett.

— Bocsásson meg, elvtárs, nem volt szándékom megsérteni, csak a tréfa kedvéért szólótam. Hiába, én már ilyen belondos természetű vagyok.

Viktor Andréjevics jóakaratu mosolylyal felelt, mint az apa, mikor a gyermekei csintalanokodnak vele.

— Magam sem vagyok a sértődős fajtából. Nem szabad minden kicsiséget szívünkbe venni, mikor együtt kell élnünk és harcolnunk.

Ettől a perctől fogva valamennyien megszerettük. Jó ember volt és főleg mindenkibe figyelmes. Csak külsőre volt gyenge. A valóságban mindent kibírt és semmiben sem maradt megökönt. De különösen a tehetségéért szerettük. Művész volt. Állandóan két kis albumot és egy doboz szinesceruzát hordott magával és minden szabadidejét rajzolással töltötte. Mindnyájunkat lerajzolt és képet a megszólalásig hűek voltak. Köröskörül, amit csak látott, mindent lerajzolt. Egyszer egy lesett németet örökített meg. Utmelletti árokban feküdt a német, piszkos volt és förtelmes, kinyújtott kezekkel, ujjai a földbe vájódtak, még a halálban is a jőlakott farkas tekintete nézett ki belőle. Tátra maradt a szánk, amikor megláttuk ezt a rajzot. Mintha csak lefényképezte volna Viktor Andréjevics a német martalóc lelkét, akit a rablás, gyilkolás, pusztítás vágya hozott ide, a mi földünkre. Szívünkbe markolt ez a rajz.

A harcban Viktor Andréjevics egyszerű katonának bizonyult. Mindig nyugodt, higgadt volt. Jól és pontosan lőtt. Jól tudott alkalmazkodni a környezethez. És volt egy ritka tulajdonsága: éjszaka, hang után tudott löni. Amint a német állásokból valami kis neszt hallaszott, Viktor Andréjevics fölfigyelt és — már lőtt is. S lövése nyomán a németeknél csaknem mindig kiabálás és lövöldözés kezdődött. Az öreg golyóis mindig talált.

Nemsokára úgy összeszoktunk vele, mintha egyivásuak lettünk volna. Szeretett tréfálkozni velünk és maga is értette a tréfát. Csak a trágár beszédét nem bírta elviselni. Ha káromkodott valaki közlünk, úgy nézett rá, hogy a káromkodó mindjárt elszégyelte magát.

Egy este, vagy két héttel azelőtt, hogy megkezdődtek a kemény harcok, az akasztunknak éppen pihenője volt — összegyűltünk egyik fedezékbe tézni. Össze járt az idő, csepergett az eső, de bent a fedezékben jó meleg volt és főleg — sikerült mindenünket megszártatnunk. Jól éreztük magunkat, kezdünk a hazai dolgokra emlékezni, lányokról beszélni. Rákerült a szó a szerelemre is. Fiatalok voltunk, mi tagadás, megkezdődtek a szabados tréfák. Viktor Andréjevics a tihely mellett állt, aprófát hasogatott. Odafordult hozzánk és a homlokát haszárancolva, szigorúan mondta:

— Nem való a szerelemtől így beszélni fiúk. Nincs szentebb dolog az ember számára a szerelemnél, tisztelni kell a szerelmet, mint ahogy a szülőnyját vagy a hazáját tiszteli az ember. Mert a szerelemben minden benne van, ami csak kedves a számodra: az egész életed. Szerelméért, akárcsak hazájáért, büszkén mehet az ember még a halálba is.

Szerjozsa Nikolszki géppuskás, aki éppen valami k-térelmű tréfát fejtegette, mentegélőzve mondta:

— Ne haragudjon, Viktor Andréjevics. Bocsásson meg, hogy ilyen durva vagyok. De hát pezsze bennem a vér, az adja az ember szájába az ilyenféle tréfát. Magának ezt, persze, nehéz megérteni, maga már leléte a fiataliságát.

Viktor Andréjevics fölállt, letisztította kezéről a forgácsot és a fejét rázta:

— Fiatal vagy Szerjozsa, de dolondor kat beszélsz. A szerelem nem ismer korhatárokat. Az igazi szerelem nem mulik el soha.

Ekkor történt, hogy én megkérdeztem: — Mondja, Viktor Andréjevics, maga biztosan boldog volt a szerelemben, hogy így beszél róla?

Nem felelt azonnal, előbb csak föragyogott a szeme és mosolyra derült az arca. Aztán kibombolta a zubbonyát, kopott bőrtárcát vett elő, kinyitotta és valami lemezfelét húzott ki belőle. Felém nyujtotta és így szólt:

— Ezt nézd meg, Misa!

(Folytatjuk.)

A h borús tadni tendő

— mon ségi Fro

A Ma ségi Fro pártok mus ell

végre k és az os hat le m

idők bo Egyesült dított

megindu mat. A t elérkeze

kérhetet hajtani a zokat, ba ránt

egész vi nem eng sek bünt

lekedeté A Nemz tandó n

Lezniük. A mul csak azo

ború ki közvetler lékezhetü közvélem

ttelést k másként, fasiszmu

gyobb k faji mito történele

norm láto ták ki az tömegeit.

Oroszo belgák, zsidók, áldozat

techniká dolg Termés

vetkezté borús bü

A hábo nak továb által alka

osztályok ténétél vi németek

szágok be lásával, reakció

hették e országban Quislingje

idővel a t támadás e lajt, gyen

állást. Szovjeto idöben

bérene így biz dalmas ba nem

Európa szaturálva méktől át ket a nem antiszentr

osztályerd val állított antiszemita

szított fa embert tel

Gyűlölet barbariz nyilvánu ezeket i

a hábor

Háborús bűnösök

A hazaárulókat; a felelős háborús bűnösöket le kell tartóztatni és erre a célra létesítendő népbíróságoknak átadni" — mondja a Magyar Függetlenségi Front programja.

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült politikai pártok harcot hirdettek a fasiszmus ellen. A felszabadult nép végre kézbe vehette a hatalmat és az osztó igazság palossával sújtotta le mindazokra, akik az utóbbi idők borzalmiért bűnösök. Az Egyesült Nemzetek által felszabadított országokban mindenütt megindult már a tisztulási folyamat. A nagy számonkérések ideje elérkezett. Ezt a számonkérést kérhetetlen erővel kell végrehajtani és megbüntetnünk mindazokat, akik romlásba, pusztulásba rántották országunkat és az egész világot. Jövőnk érdekében nem engedhetjük meg, hogy egyesek büntetlenül elkerülhessék cselekedeteiknek következményeit. A Nemzeti Bizottság által felállítandó népbíróságoknak kell itélkezniük a bűnösök felett.

A múlt háború után bűnösnek csak azokat nevezték, akik a háború kitéréséért és előidézéséért közvetlenül felelősek voltak. Emlékeztünk, hogy az angolszász közvélemény csak II. Vilmos elítélését követelte. Most azonban másként áll a helyzet. A német fasiszmus ezt a háborút sokkal nagyobb kegyvelenséggel vezette. A faji mítosztól átítatott fasiszták a történelemben eddig még soha nem látott kegyvelenséggel írtólták ki az általuk leigázott népek tömegeit.

Oroszok, norvégek, franciák, belgák, hollandok, szerbek, zsidók, görögök milliói estek áldozatul ennek a modern technika összes fegyverével dolgozó vandalizmusnak.

Természetes, hogy ennek következtében igen kiterjedt a háborús bűnösség fogalma is.

A háborús bűnösség fogalmának további tágítása a fasiszma által alkalmazott „ötödik” hadosztályok műve. A háború történetét vizsgálva, látjuk, hogy a németek kezdeti sikereiket az országok belső ercéjének felmorzsolásával, a velük szimpatizáló reakciós rétegek segítségével értékék el. A fasiszták minden országban megtalálták a maguk Quislingjeit és ezek már hosszú idővel a tényleges német katonai támadás előtt előkészítették a tálajt, gyengítették a belső ellenállást.

Szovjetország még kellő időben elintézte a német-bérenc Tuchasewskiéket és így biztosíthatta, hogy a diadalmas vörös hadsereg sorai-ba nem keveredhettek árulók.

Európa többi országai azonban szaturálva voltak a fasiszta eszméktől átitatott tömegekkel, akiket a nemzeti szocializmus, hol az antiszemitizmus bájtálával, hol osztályérdekük kihangsúlyozásával állított a saját táborába. Az antiszemitizmus propagandá által felkeltett faji gyűlölet sokmillió embert tett Hitler rabszolgájává.

Gyűlöletüktől elvakulva a barbarizmusnak olyan megnyilvánulását mutatták, hogy ezeket is méltán sorolhatjuk a háborús bűnösök listájára.

A fentvázolt körülmények következtében tehát a háborús bűnösség fogalma igen kiterjedt. Súlyosabbá teszi a helyzetet természetesen a háború elhúzódása, mert ennek következtében azok, akiket eddig csak jóakarató elbulított tömegeknek tartottunk azáltal, hogy elősegítik a háború meghosszabbítását és így az emberiség szenvedéseinek meghosszabbítását, sokkal súlyosabb megítélés alá fognak esni.

A háborús bűnösség fogalma alá tehát igen nagy tömegek tartoznak. Természetes, hogy felelőségük nem egyforma, tehát büntetésük sem lehet azonos. Minőség tekintetében szerintünk két nagy csoportba oszthatjuk a háborús bűnösség vádjával illetőket. Vannak akik a háború kitöréséért, az ország elárulásáért, a nép félrevezetéséért és a humanizmus törvényeit lábba tipró zsidóüldözésért saját cselekedeteik következtében felelősek, mert ezekben tevőlegesen aktív részt vettek és így cselekedeteik folytán az országnak és a nemzetnek súlyos károkat okoztak.

Viszont vannak természetesen olyanok is nagy tömegben, akik csak parancsokat hajtottak végre, mert hiszen mindennapi kenyérük függött ettől és nevelésük miatt át sem láthatták tettüknek súlyos következményeit. Természetesen ez utóbbi csoport sem menthető fel egyszerűen a háborús bűnösség vádjá alól. Parancsot végrehajtani többféle módon lehet.

Ha a végrehajtás során a humanizmus törvényeit megsértették, éppen olyan szigorú elbírálás alá kell vonni őket, mint az első csoport bűnöszeit.

A humanizmus törvényei pedig itt Magyarországon, amely annyit hangoztatta, hogy keresztény ország, mindenkinek ismernie kellett.

A fentebb vázolt szempontok természetesen csak nagy általánosságban mutatnak rá a problémára. Főleg arra szeretnénk volna felhívni a figyelmet, hogy mert valaki nem volt nyilas, még nem adhat mentesítést. Erdélyben a felülvizsgálás során kimondták, hogy

„Háborús bűnös az, aki a háborút előkészítő és előidéző parlamentnek, kormánynak tagja volt, vagy azokat képviselte, vagy az, aki azok szellemében rendeleteket, embertelen parancsokat adott ki, vagy azok végrehajtását elrendelte.”

Ilyen meghatározás mellett az a tény, hogy valaki nyilas volt, ez már maga elegendő, hogy háborús bűnösnek nyilváníttassék. Hasonlóképpen áll a helyzet a Volkshund tagjaival is. A többi jobboldali szervezetek tagjainak felelőssége a fentebb vázolt alapelvek szerint kell, hogy történjen.

Népbíróságaink tehát nagy és felelősségteljes munka előtt állnak. **Meg kell találnunk a bűnösöket és az elkövetett cselekményeik arányában meg kell büntetni őket.** Mert nem lehet emberek millióit kiirtani, nem lehet büntetlenül segédkezni olyan hőharmunkában, amelyért a nemzetnek kellett szegyenkeznie a történelem ítélőszéke előtt.

Ujvári Bóbert.

Vasárnap délelőtt 11 órakor

NÉPGYÜLÉS

az Arany Bika dísztermében

A debreceni Nemzeti Bizottság üdvözölte a kormányt

A debreceni Nemzeti Bizottság pénteken 11 órakor Juhász Nagy Sándor elnöklésével ülést tartott. A Nemzeti Bizottság határozati javaslatot hozott, melyben az újonnan megalakult ideiglenes nemzeti kormányt szívből üdvözli és legteljesebb támogatásáról biztosítja.

Ugyancsak elhatározta a Nemzeti

Bizottság, hogy Debrecen lakosságát a nemzetgyűlésről és az ott hangzott beszédekről tájékoztatja, ebből a célból népgyűlést hív össze. A népgyűlést vasárnap 11 órakor az Arany Bikában tartják meg.

Ezek után a Nemzeti Bizottság folyó ügyekkel foglalkozott.

Debrecen gabonaszükséglete minden nagyobb nehézség nélkül kielégíthető lesz

A közéletmezési hivatal felhívta a helybeli terménykereskedőket, hogy adjanak be ajánlatot a városi szükségletek fedezésére.

A terménykereskedők megbeszélésre gyűltek össze, melynek eredményéről Szilágyi Mihály, a németek által felrobbantott István-gőzmalom cégvezetőjével beszélgetünk. Elmondotta, hogy a főbizományosok már augusztus—szeptember hónapban nagymennyiségű gabonát raktára felvásároltak. Így tettek a Gabona Bevásárló Rt., a Futura, a Magyar Gabonakereskedők Rt., az Agrikultura. Az általuk összevásárolt és raktára vett buza és rozs több mint 2000 vagont tesz ki. Ha a gabonamennyiségnek csak egyharmad része maradt volna meg, úgy a város 700 vagont kitevő szükséglete minden további nehézség nélkül biztosítható lett volna. Mindezek ellenére a fenti cégek és a munkaszolgálatról visszatért Csengeri Jenő és Frischmann Márton hosszas vita után megállapodtak abban, hogy ajánlatot tesznek a szükséges buza és rozs beszerzésére.

A várossal történő megállapodás legnagyobb nehézségét az a kérdés képezte, hogy a szállítási bizonytalanságból eredő veszteségeket ki viselje. Bár a viszonyok némileg javultak, de még ma is gyakran előfordul, hogy egyes küldemények nem érkezhettek meg rendeltetési helyükre. Ennek áthidalását az értekezlet a kenyér árának pár fillérrel való emelésével látja biztosítottának. Nagyobb emelést azonban nem tartanak helyesnek.

Másik fontos kérdés a szállítási eszközök előteremtése. A terménykereskedők itt a város segítségére számítanak s remélik, hogy a város megfelelő számú fogatst bocsát rendelkezésükre.

A segítség módja történhetnének oly formában, hogy az illegitim uton egyeseknél levő fogatokat adja át a terménykereskedőknek. Annakidején erre a célra fogatokat is kirendelhet közmunka címén.

Sajnos, a gabonakereskedelem mindeztideig nem volt abban a helyzetben, hogy a helyszínen megbízható értesülést szerezhetett volna arról, hogy a már felvásárolt készletekből milyen mennyiséget lehetne még a város részére elszállítani. Nem tájékozódhatott arról sem, hogy az egyes gazdaságokban és a kisgazdáknál még milyen mennyiségek fekszenek.

Kétségtelen azonban, hogy a város szükséglete minden nagyobb nehézség nélkül kielégíthető lesz. Természetes azonban, hogy a kezdeti nehézségekkel számolnunk kell. De reméljük, hogy minden nehézség ellenére — feltéve, ha a város a terménykereskedők által beadott ajánlatot a legrövidebb időn belül letárgyalja és elfogadja — a város ellátásában semmiféle zavar nem áll be.

A világ legjobb vasúthálózatát akarja kiépíteni Anglia

Öt évs tervet jelentettek be, mely szerint Angliát a világ legjobb vasútvonalhálózatával fogják ellátni. A terv szerint 120 km.-es sebességgel száguldó vonatok fognak robogni, az állomások szarait újjáépítik és Angliának a kontinenssel és Irországgal összekötő új flottát irányoznak elő.

Lengyelország pénzügyi helyzete

Lublinból jelentik: Dobrowszki, a lengyel nemzeti felszabadító bizottság pénzügyi osztályának helyettes vezetője nyilatkozott Lengyelország felszabadított körzeteinek pénzügyi helyzetéről. Kijelentette, hogy a felszabadított területen teljesen helyreállt a pénzügyi rend. A költségvetés kimutatása szerint a befolyó egyenes és közvetett adók jelenleg fedezik az állami kiadások 65 százalékát. A Lengyel Nemzeti Felszabadító Bizottság adópolitikája eredményeként jelentősen csökkent a munkások és alkalmazottak adóterhe. A bevételek a közeljövőben lehetővé teszik, hogy teljesen kiegyenlítsék a költségvetés mérlegét és fedezzék az állami kiadásokat.

Jó fizetéssel felveszünk

motorszerelőket, asztalosokat, nap-számosokat, takarításhoz asszonyokat. Jelentkezők minden más munkától mentesülnek és lényekes igazolványt kapnak. Jelenkezni: FAZEKAS JÓZSEFNÉL Debrecen Arany János-utca 1 B.

A debreceni fasiszta sajtó nyomában

Nincs tanulságosabb olvasmány egy bukott rezsim sajtójánál. Aki manapság, az induló demokrácia első hefeiben, végiglapozza a fasiszta-kor debreceni sajtójának még egyáltalán nem sárguló lapjait, megdöbbenően éles és tisztázó világításban látja a letűnt kor egész lelkét minden gonosz indulatával, alacsony önzésével és sunyi valóságával. A magyar sajtó történetében példa nélkül áll az a mohó hiéna-szellem, amely Debrecen két fasiszta napilapjából, a Hajdúföldből és a Déli Hírlapból oly dühödten és töményen árad. Ennek a sajtónak a stílusa a csatornák illatait és színeit kérte kölcsön, tény-lisztelete, adathűsége egyszerűen a semmivel volt egyenlő, céljai és szándékai pedig a leggaládabb gyűlölet és a legavagyasabb önzési céljai és szándékai voltak.

Ahogy a mementóképp megörzött újságkötetekben lapozunk, újból meg újból el kell képednünk azon a buldoggonogságú embervadászaton, amit ez a sajtó évtizedeken át üzött. Ha megszimmatolta valakiben a szabad gondolatot, a demokratikus érzést, vagy a szociális tisztességet, úgy rohanta meg, mint a vadállat a gyanútlan prédát. Nap-nap után aknákat rakott az útjába, beletűrt magánéletébe, gáncsot vetett barátainak, felelőtlen rágalmak mocskával kente be tetőtől-talpig. A lihegő roham csak akkor csitult el, ha az áldozat már kiterítve feküdt: elszigetelődött a társadalomtól, kibukott hivatalából és munka és kenyér nélkül állott az internálótábor kapujában.

A debreceni fasiszták sajtóján minden hasábján nemzetinek hazudta magát, de minden szava hazaárulás volt. Az a sunyi hizelkedés, amellyel a hitlerista Németország vezetőit körülvaldosta, az az üvöltő propaganda, amellyel minden teuton sikert végső, döntő és megfellebbezhetetlen győzelemmé dagasztott, az a hajbókoló, gerinctelen, szolgáló alázat, amellyel minden német szándéknak elébe futott, ma is arcába kergeti a vért az embernek.

Ugyanígy állott ez a két lap-szörnyeteg a kereszténységgel is. Csakúgy hemzsegett ez a megkínzott szó minden cikkükben s az ember értetlenül állott a vakmerőségnek e csimboraszóia előtt: hogy meri ezt az ígét ilv gáttalanul porgetni a száján olyan valaki, akinek gyomrából tüdejéből, torkából csak úgy ömlik és árad minden, ami a kereszténységnek pontosan az ellentéte: a pusztító gyűlölet, a fojtó hazugság, a maró bosszú!

S hogy micsoda perverz kegyetlenséggel hajszolta ez a sajtó a pusztulásba a debreceni zsidósá-

got, arról külön fejezetnek kellene szólnia. A kenyérétől megfosztott, lakásaiból kivert, gettóba nyomorított zsidóság, amelynek számára Debrecen pályaudvarain már gyűjtötték a deportáló vagonokat, ennek a szadista sajtónak még mindig nem szenvedett eleget. Napról-napra új kínokat, a gettó-élet új spanvolcsizmait és hüvelykszorítóit eszelte ki és szuggérálta a fasiszta hatóságoknak és még akkor sem hallgatott el, mikor a szörnyű vagonok már eldühörögtek a Harmadik Birodalom felé. Új és új razzákat sürgetett, hiéna-kacajjal csapott le egy-egy szerencsétlenre, akinek sikerült megszöknie a gettóból s most éhesen és elgvőtörten bujkált a Nagyerdő sűrűjében. Ez a két fasiszta napilap olyan tébolyult emberhajszába verte-uszította Debrecen jőzön lakosságát, hogy annak az emléke még nagyon sokáig fogja égetni a jobbák lelkiismeretét.

Ezek a mellőngetés publicisták, ezek a vasóklú szerkesztők és rettenetesen munkatársaik, ezek a dacos és glóriás „helytállók” az első orosz agyúlovésre úgy elinaltak Debrecenből, mint ha soha itt sem lettek volna. A fasiszta utolsó napjaiban a két újság már csak kihagyó lélekzettel jelentkezett — hol megjelentek, hol nem —, a harsány fasiszta közírók serege gyors temetőben fogott s mire a szovjet első tankjai feltűntek a város határában, kimúlt az egész fasiszta sajtó, dicsőtelenül és örökre. Aki a helytállást hirdette „mindhalálig”, fűrgén felkapott egy menekülő teherautóra, aki „utolsó cepp véréig” küzdelmet ígért, sürgősen becsomagolta ékszereit és futott biztonságosabb tájak felé...

A debreceni fasiszta lapok vastag kötegei egy óriás bünper el nem évülő, súlyos aktái. Bennük fekszik minden dokumentuma annak az ördögi munkának, annak a véres és alávaló merényletnek, amellyel a debreceni fasiszma ezt a várost és ezt az országrészt elárulta, ledöfte és romlásba döntölte. Ha valaha a feledés homályába süllyedne az emberi aljasságnak ez a példátlan korszaka, csak ezeket a köteteket kell felütnünk, hogy újra egész szörnyű valóságában előtűnjön e negyedszázadnak minden bűne és minden borzalma. (—)

Gyors-gépiró

irodai jártassággal bíró fiatal tisztviselő(nő)t

keresünk azonnalra.
„Néplap” kiadójától

Kártológépet megvételre vagy bérbe

keresek. Angoraszórt veszek
Kártolást és fonást kiadok

„DÉLIBÁB” RUHAÜZEM

Piac-utca 61. szám.

Véres napokról álmodom

Petőfi Sándor

(1823—1849.)

Véres napokról álmodom,
Mik a világot romba döntik,
S az ó világnak romjain
Az új világot megteremtik.

Csak szólna már, csak szólna már
A harcok harsány trombitája!
A csatajelt, a csatajelt
Zajongó lelkem alig várja!

Örömmel vágom én magam
Föl fapíppammal a nyeregbe!
A bajnokok sorába én
Szilaj jókedvvel nyargalok be!

Ha megvagdalják mellemet
Fog lenni, aki bekötözze.
Fog lenni, aki sebemet
Csókbalsammal forrasztja össze.

Ha rabbá tesznek, lesz aki
Homályos börtönömbe jő el,
S föl fogja azt deríteni
Fényes hajnalcsillag-szemével.

Ha meghalok, ha meghalok
A vérpadon vagy csatateren,
Lesz, aki majd holttestemről
Könnyűvel lemossa vérem!

Sürgős lisztogatást a debreceni közkönyvtárakban!

Annak a tisztogató munkának, amely lassanként mégis csak megittult szellemi életünkben s amelynek egyetlen, hatalmas feladata, hogy a magyar lelket, a magyar kultúrát megszabadítsa a fasiszta konkolytól, minél hamarabb sorra kell kerítenie Debrecen könyvtárait is. A lezajlott rémuralom hatalmasai kitűnően értették a tömegek szellemi táplálékának politikai mérgezéséhez. Jól tudták, mi az a morális és intellektuális vitamin, amit a tömegek szellemi táplálékából ki kell vonni, s mi az a bódító maszlag, amit ebbe a gonoszul megszürt táplálékba bele kell csempézni.

A fasiszta rémuralom egyfelől maglyára ítélte az ugynevezett baloldali, tehát szabadon, emberségesen, demokratikusan gondolkodó írók munkáit, másfelől fasiszta propaganda-művek tömegével torlaszolta el a magyar társadalom szellemi horizontját. A magyar közkönyvtárak — akarva, nem akarva — megteltek a fasiszta írók műveivel és kiselejtezték a szabad szellemiségű költöket, írókat. Karinty Frigyes, a modern humor európai értékű klasszikusa, mindenestül papirzuzóba került. Szépvízi Balás Béla jobboldali ponyvája büszke kötetekben sorakozott a türelmes polcokon. Kassák-nak, a legnagyobb magyar munkáirónak a könyvei a pincékben porosodtak, Somogyváry Gyula hígszokvány-frazeológiáját burgó könyvtári alkalmazottak tukmálták az eltempult izlésű olvasóra. Szép Ernőnek, ennek a páratlanul finom, gyöngéden mély költőnek még a nevét sem volt szabad kiejteni, Liszt Nándor uszító, csattogós ringarmadait a dicsőség csillogó aranyába foglalta a totális terror.

Ezt a vad kontraszelekciót, ezt a nemzetpusztító merényletet habozás nélkül jóvá kell tenni. Debrecen közkönyvtáraiból sürgősen ki kell

vetni mindazokat a fémzsinórokat, amelyekkel a rémuralom parancsa tömte meg a nemesebb hagyományok könyvespolcokat. Képtelenség még csak elgondolni is, hogy a demokratikus Magyarország építőmunkáit fasiszta szellemű közkönyvtárak szándékos vagy szándéktalan szabotázs gátolja. S ezzel a negatív jellegű, tisztogató munkával párhuzamosan végre kell hajtani a pozitív jellegű jóvátételt is: a közkönyvtárak szekrényeibe és állványaira vissza kell helyezni azokat az elszikkasztott és liaszított értékeket, amelyeket a jobboldali terror veszélyesnek ítélte a maga hatalmas szempontjából.

Azok, akik Debrecen városának szellemi átnevelésére vállalkoznak, bizonyára legfontosabb feladataik közé sorozzák gazdag könyvtáraink anyagának alapos revízióját: a könyvállomány alapos átselejtezését egyfelől, demokratikus szellemű feltöltését másfelől.

(Oz Pál)

A Nemzeti Parasztpárt hírei

A Nemzeti Parasztpárt debreceni szervezete megkezdte működését a Kossuth-utca 18. sz. alatti hivatalos helyiségben. A debreceni kis- és törpebirtokosok, kisbérlek, kertészek, vincellérek és mezőgazdasági cselédek helye itt van a Nemzeti Parasztpártban. Jelentkezni a hivatalos órák alatt naponta 9—1 óráig lehet. Érdeklődőknek párt- és egyéb ügyesbajos dolgaikban a párt titkársága a hivatalos órák alatt készséggel áll rendelkezésre.

Télikabátot
középtermelre
keresek
„NÉPLAP” kiadóhivatalában

MINDENFELE
asztalos munkát

VALLALÓ
Hajlitott butorok kaphatók

Debreceni
faipari szövetkezet
Ferenc József-ut 32. szám.

Jó házikoszt

Szolid árak

iffi. Kiss Balint étkezdéjében
Hatvan-u. 10.

Angora- és mindennemű fonalat
női és férfi kötöttárut, divatcikket,
vászongyap-árut magas áron vesz
Szilágyi d. v. 47. Piac-utca 59.
Év. Grósz József

A könyvárak körül

A könyvárakat a zavaros háborús viszonyok előtt sem igen lehet stabilizálni. A könyv nemcsak papír és nyomdafesték, árát tehát nemcsak terjedelme szabja meg, hanem ezer más tényező. De a jelen pillanatban a könyv ára körül olyan káosz van, mely mellett nem mehetünk el szóltanul, hanem valamelyes rendezést kell követelnünk. Míg az értékes és tartalmas, sokszor egész ritka szakkönyveket egyik udvarról hordják a másikra, míg műzeális értékek az illetékes tényezők hibájából sárban, méltatlan helyeken kallódnak, egyes gyermekeknek való képek és mesekönyveknek érthetetlen módon megfizethetetlen ára van.

Rendeznünk kell a debreceni könyvdzsungel kérdését, mert kulturális és mert gazdasági érdek! Lehetetlenség, hogy Walt Disney bájos könyveit 32 pengő árban hirdessék, míg egyes helyeken Baudelaire örökszép verseivel fűtsenek. Az új könyvkiadás még természetesen csak gyermekcipőben jár, csak a „Szikra” adja ki realitárú könyveit. De kérjük az illetékeseket, a kereskedők szakszervezetét, vagy akármelyik erre jogosult és alkalmas szervezet, hogy a könyvkereskedelem kérdését gazdaságilag is rendezze.

(ag.)

Hirdetmény

Értesitem a város közmunkára kirendelt lakosságát, hogy 1945 január 1-től közmunkabehívásokat a Munkaközvetítő Hivatal (Hatvan-u. 23.) végzi.

Tehát a beidézettek a fenti időponttól kezdve Hatvan-u. 23. szám alatt kötelesek megjelenni. Dr. Szilágyi, r.-főkapitány.

Az evangélikus templomban

December 31-én 10 órakor, újévkor 10 órakor úrvacsoraosztással istentisztelet.

A vasárnapra tervezett népgyűlésen, értesülésünk szerint, a kormány több tagja fel fog szólni.

Gallay György újságíró kiadóhivatalunkhoz 20 pengőt küldött be a Zsidó Szövetség javára. Az összeget rendeltelési helyére juttattuk.

HALÁLOZÁS. Bereczki Sándor 75 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 1 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből. Lakás: Nagycsere 50. sz. Dankó temetkezés.

Nagy Ferenc MÁV lakatos 42 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután félkettő órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből. Lakás: Kigyó-u. 23. Dankó temetkezés.

Mező Antal gazdálkodó és fia: Antal, László és Imre temetése szombaton délután 2 órakor lesz a Köztemetőben, a sírnál való szertartás után. Lakás: Bellegelő 419. Dankó temetkezés.

Felszólítjuk mindazokat, kik a

Debreceni Hajlított Bútorgyár

telepéről (Nagyvárad-u. és Salétrom-u. 5) bármilyen anyagot, vagy berendezési tárgyakat elvittek, hogy azokat a törvényes következmény terhe mellett, haladéktalanul visszazálítsák.

Nyomravezetőket iutalmazunk

A debreceni iparosság hű maradt negyvennyolcas hagyományaihoz

A debreceni iparosság gazdasági és politikai problémáiról, terveiről beszélgetünk Antalffy József ideiglenes nemzetgyűlési taggal, a debreceni iparosság vezetőjével.

A debreceni ipartestület — mondotta Antalffy — békében is legnagyobb ipartestülete volt az országnak. Ez kötelezi, hogy munkájával ma is példát mutasson az egész ország iparosságának. Legfőbb érdeke ma az országnak, hogy az ipar, gyárpar és kisipar egyaránt megkezdhesse és zavartalanul folytathassa termelését.

A debreceni iparosság hű maradt elődeinek, a negyvennyolcas idők debreceni iparosságának demokratikus hagyományaihoz. Az ő szellemükben akarja folytatni munkáját a szabad, független Magyar-

országot s akar leszámolni a fasiszta szellemmel.

Az iparosság tisztában van, azzal, hogy a társadalmi osztályok közötti ellentéteket máról-holnapra nem lehet eltüntetni; szeretné azonban a munkássággal való régi surlódásait az ország demokratikus újjáépítése érdekében a minimálisra csökkenteni, mert úgy érzi, hogy ma minden társadalmi rétegnek közeke az érdekei; a fasiszta végső leverése, az ország gazdasági életének helyreállítása csak mindnyájunk együttes munkájával érhető el.

Ezekben a kérdésekben egyébként január hó folyamán iparos nagygyűlést fognak tartani — fejezte be nyilatkozatát Antalffy József.

B. L.

Analfabéták

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás szerint 735.076 hat éven felüli írástudatlan volt, azaz a hat éven felüli népesség 9% a. Ezek közül 401.708 — vagyis 54% — tartozott a földnélküli és szegény parasztsághoz és 108.218 — vagyis 14% — a munkássághoz. A több mint félmillió magyar analfabéta — akiből a félvállról szervezett írás-olvasásfolyamok csak igen-igen keveset forgácsoltak le — magyarázattal szolgálhatnak arra a kérdésre; hogyan sikerült a magyar nép egy részét, akár Böszörményi Zoltán lázálmaival, akár Imrédiek ravasz, de mégis átlátszó propagandájával a fasiszma karjai közé kergetni. Hogyan lehet minimális politikai iskolázottságot, a legcsekélyebb társadalmi öntudatot is kívánni olyanoktól, akik nem ismerik az emberi kultúra, a szellemi megismerés legfontosabb elemét: a betűt?

Az analfabetizmus nem választható el az eddigi magyar életrendszertől. A magyar szegénység szülője, a szegénység, mely dolgozni küldi a fiatal gyermekeket, melynek nem telik cipőre, ruhára, melyben a gyermek elérhetné az iskolát, a szegénység és elmaradottság, melynek nem telik iskolára. És ha Klebelsberg miniszter épített is iskolákat, nem szervezte meg az oktatási és felruházási akciókat mellé, a távol tanyákról nem tudtak bejönni

a szegény parasztságot gyermekei. Az analfabetizmus kérdését nem lehet felületi intézkedésekkel — néhány iskola és tanfolyam megszervezésével — megoldani, egész nevelésünk gyökeres átszervezésére van szükség. En nemcsak a tananyagot kell megváltoztatnunk, nemcsak az a kérdés, mit tanítsunk, hanem a nevelés rendszerében és módszerében is mélyreható változásoknak kell bekövetkezniük. (Uj iskolatípusok, iskolafenntartó intézmények felülvizsgálása és átszervezése, tandíjkérdés, képeségvizsgálat, a tanulók és tanoncok szociális ellátása stb.)

A demokratikus Magyarországon remélhetőleg nem fog több analfabéta felnevelkedni, de a felnőtt írástudatlanok kérdése nem oldódott meg ezzel. A magyar szegény parasztságot és munkások százait mindaddig nem érthetik meg a magyar élet nagy változását, mindaddig valami bódult döbbenetben fognak élni, míg a kulturáltságnak legalább e kiindulópontjára nem léptetik őket. Olyan oktatási szervezetre van szükség, amely évenként írástudatlanok tízezreit tanítja meg írni-olvasni, olyan szervezetre, mely az oktatás tartama alatt az arra rászorultakat — akiket az oktatás kenverük megkeresésétől von el — segélyben is részesíti.

Antal Gábor.

Felhívom

az állami és vármegyei tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, valamint az államszolgálatban részesülő tanzemélyzet tagjait és a nyugdíjasokat, hogy illetményeiket, illetve nyugdíjuk folyosítása végett a tényleges szolgálatban állók a hivatalok főnökeinek, a nyugdíjasok pedig annál a székhelyen működő hatóságoknál vagy hivatalnál jelenkezzenek, amelyhez tényleges szolgálatuk idejében tartoztak.

Illetménylapjukat, vagy az utolsó kifizetést igazoló postatakarékpénztári szelvényt vigyék magukkal. Pénzügyigazgatóság.

Csekély mennyiségben leher kenyér kerüli forgalomba

1 pengő 50 fillér kilója

A rendkívüli viszonyok miatt az alább nevezett sütőiparosok 30-án és 31-én, csekély mennyiségben nulláslistából készült kenyeret kénytelenek forgalomba hozni. A nulláslistából készített kenyér ára változatlanul 1.50 pengő különként. E sütőiparosok: Gazdák sütődéje Böszörményi-út 15. Nedeczki Lászlóné Pesti-u. 73. Tóth Gyula II. Kondor-u. 2. Rácsai Lajos Bethlen-u. 76. Boskovics Boldizsár Cegléd-u. 1. Albert János János-u. 44. Marx János Piac-u. 44. Behek Ferenc Kishegyesi-u. 8. Gyimesi József Böszörményi-út 89. Kelemen Endre Vár-utca 2. Komáromi Lajos Kút-u. 102. Kohn Jenő Széchenyi-u. 27. Szabó Mihály Bethlen-u. 1. Kiripolszki Károly Csapó-u. 76. Debrecen, 1944 december hó 28. Polgármester.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A Szociáldemokrata Párt 1944 december 31-én délelőtt 10 órakor pártnapot rendez székházában, Bethlen-u. 3. Tagjainkat ezúton hívjuk meg. A Szociáldemokrata Párt Titkársága.

Kőfaragó, vésnök, köcsiszorító és műkőves szakmák vasárnap délelőtt fél 10 órakor Arany János-utca 2., jelenjenek meg. Előköszög.

A debreceni iparosok f. hó 30-án, szombaton délután 2 órakor, a szakszervezeti központban, Arany János-u. 2. sz. nagygyűlést tartanak.

A vasutasok (pályafenntartásnak, vasúttiszták, forgalmiak stb.) szakszervezete január 1-én, hétfőn délután, nagygyűlést tart Arany János-utca 2. szám alatt. Minél számosabb és pontos megjelenést kérünk. Az Előkészítő Bizottság.

Nagyváradról beszámoló

Debrecen és Nagyvárad között teljesen zavartalanul haladhat az utas, szinte csodálatos, hogy háboruban ily békés és nyugodt az országot. Helyenként egy-egy német tankmaradvány jelzi a nagy harcok nyomát és bizony saját szemünkkel ellenőrizhettük a német hadijelentések csillagászati számadatokkal teli hazugságait, amelyeket a debreceni környéki tankcsatával kapcsolatban közöltek.

Nagyvárad szinte érintetlen. A pályaudvar környékén látható bombázások nyomai és ott van rombolás, ahol a menekülő fasiszta csapatok tehetetlen dühükben pusztítottak.

Az utcák élénkek, a járókelők jól vannak öltözve, nők kalapban és nem fejkendőben.

A főútcán szinte meghatódva olvastuk az utcajelző-táblákon József Attila nevét; főutcát róla nevezték el. Itt bizony példát mutatnak.

Minden üzlet nyitva van. Elelmiszertületekben minden, még ritkaság is kapható. Orosz tea, csokoládé fűszerek, babkávés mindennapos dolog, még cukor is található. Cukrázókban krémes, képviselőfánk és lepények kínálják magukat. Igaz, hogy minden igen magas áron, de szabadforgalomban. Ruháknak, textiliák, csak használtan kerülnek a galambá, de ez is van. Főfűzési eszköz a pengő.

A színház mindennap táblás házak előtt játszik. Jó magyar társulat műsora váltakozik orosz hangversenyekkel. Az előadások nyívsak.

A politikai élet élénk. Minden pártnak magyar és román változata van. Az orosz parancsnokság a legnagyobb tapintatossággal kezeli a nemzetiségi ügyet, minden surlódási lehetőséget csirájában kiküszöböl.

Balog szobrásznövész műhelyében láttuk a most készülő hatalmas Sztálin mellszobrot. Szép alkotás. Rövidesen készen lesz, Követésre méltó. Gondolkozhatnak rajta művészeink. Angol és amerikai konzulátusi kirendeltségek zászlaja lobog az egyik ház erkélyén.

(N)

Helyreigazító nyilatkozat

Lapunk 22-i számában a püspökladányi gyilkossággal kapcsolatos közleményünket a következőképp módosítjuk:

A nyomozást nem a debreceni rendőrség, hanem a püspökladányi rendőrség részéről Faragó Imre rendőrkapitány és Csáti Lajos nyugdíjas csendőrtiszt helyettes folytatta le és fogta el a tetteseket.

A gyermekgyilkos kézigránát

A Debrecen melletti Pallagi Gazdasági Akadémián gyermekek karácsonykor egy talált kézigránáttal játszottak. A játéknak vélt kézigránát felrobbant és egy Nagy Imre nevű 10 éves fiúcska meghalt, öt másik gyermek többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Az ügyben a debreceni rendőrség nyomozást folytat. Vigyázzon mindenki, hogy gyermekei ismeretlen talált tárgyakkal ne játszanak, nehogy hasonló szomorú eset megismétlődjék.

Szíveszterkor

tartja avató-ünnepségét az Ady Társaság Clubja a Svetits-palota földszintjén, a Váradegyházmezei Takarékpénztár helyiségében. Délután 3 órakor kezdődik a műsor, melynek nézőterén több miniszter is megjelenik. Az érdeklődők részére szombaton és vasárnap délelőtt 11-12 óra közt adja ki a meghívókat a Club igazgatósága a helyszínen.

Felhívás

a házfeltgyelőkhoz!

Felkérjük a debreceni házfelügyelőket, hogy vasárnap, december 31-én d. u. 2 órakor szervezkedés céljából okvetlenül jelenjenek meg Simonffy-u. 13. sz. alatt. Vezetőség.

MOSOTT RONGYOT vesz a „Szabadság”-nyomda.

Angora-szvettereket
fonalakat magas áron
 vesznek
Fábián Modeliház
 Piac-utca 43.

Sztalin
rövid életrajza
 és más aktuális írások,
úlévi ajándéknak
 alkalmas képes-
könyvek
 valamint a Néplap példányai kap-
 hatók a
Néplap könyvszűztyár
 Piac-utca 53-55.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETESEK DÍJSZABÁSA. Állás- és lakáshirdetések: hétköznap szavanként 40 fillér, vasárnap 50 fillér; egyéb hirdetések hétköznap 50 fillér, vasárnap 60 fillér.

Szakmunkásokat a szakszervezetek közvetítéssel, Arany János-utca 2.

HAZASSÁG
 Egy 53 éves iparos ember házasság céljából megismerkedne egy középkorú nővel, kinek háza és 6-8 hold földje van. „Boidog” jelígre a kiadóban. 474
 Társaság hiányában keresem jövődélbelmet. Utólag 29 éves alkalmi

munkás házasság céljából megismerkednék hozzámilló leánnyal vagy asszonnyal, egy-két gyermekem nem akadály, keletgyém is van. Szíves választást kérem a kiadóba „Esküvőnk” jelígre 510
ÁLLÁS
 Bentlakó mindenek felvétetik. Tejpiac 8. bódé

Konvencios majorost keresek, Eötvös-u. 58. 447
18 éves fiatalember, bármilyen munkát elvállalja. Sarok-u. 8. 503
 Egy érettségizett zsidó fiatalember hivatali állást keres „Vidékre”. — jelígre kiadóba küldendő. 326

Iparos tanu'ok!

A szakirányú fiú iparostanonciskolában a tanítás január 2-án (kedden) d. e. 8 órakor kezdődik meg. Ebben az időben minden beírt tanuló pontosan megjelenni köteles. Igazgató.

HIRDETMÉNY

Értesítem azon gyárak, üzemek, vállalatok vezetőit, akik alkalmazottaikat közmunka alól nem mentették még fel, a felmentési kimutatásokat 1944 december hó 31-ig saját érdekükben adják be a eBjelentő Hivatalba. Debrecen, 1944 december hó 29.

Dr. Szilágyi r.-főkapitány

HIRDETMÉNY

Felhívom azokat az egyéneket, akik december hó 17-én közmunka-szolgálat keretében a miskolci szénzállításban résztvettek, hogy az őket megillető pénzbeli ellenszolgáltatás átvétele céljából hivatalunkban (Városháza I. em. 14.) január hó 2-ig jelenjenek meg. A később jelentkezők részére a kifizetést nem tudjuk eszközölni. Debrecen, 1944 dec. 28. Műszaki felügyelő.

Felhívás!

Debrecen város ellátatlanjai részére az új termésig még szükséges búza és roze összegyűjtésével a debreceni terménykereskedők egyesülését (irodája Rothermere-u. 28. sz. alatt) bízam meg. Felkértem a készlettulajdonosokat, hogy búza- és rozskészleteiket legkésőbb 1945 január 6-ig a fentebb említett egyesülésnél saját érdekükben okvetlenül jelentseék be. Amennyiben a szállítást saját erejükkel nem tudják eszközölni, azt egyidejűleg szintén jelentseék, hogy az egyesülés a beszállítás iránt a szükséges intézkedést megtehesse.

A bejelentett búza- és rozsmennyiség a Hortobágy-malomba szállítandó. Az ellenértéket Debrecen város házipénztára fogja az egyesülés utalványára ellenében kifizetni.

Aki a bejelentést a kitűzött határidőig nem teljesíti, az ellen a büntető eljárást meg fogom tenni. Debrecen, 1944 december hó 28. Polgármester

KERESÜNK perfekt gyors- és gépirónót. „Néplap” szerkesztősége.

Felélős szerkesztő: Radó István.
 Felélős kiadó: Dr. Tariska István.
 Nyomatott a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat körforgógépén Debrecen, József királyi herceg-utca 16. szám.
 Nyomdavezető: Erdős István.

Okleveles szeszgyárvezető elhelyezkedne. Mocsár László Hajdubadház Toldi-u. 47. 454

Mindenek főzőnő, megbízható, jó bizonyítvány. elhelyezkedne jobb családnál, 2-3 személyhez vagy magános úrnál. Cím a kiadóban. 478

Szakácsnőt azonnal felvesz a Zsidó Szövetség.

Teljes ellátással és fizetéssel takarítólégnye. ket felvesz a sebészti klinika. 390

Gyors, gépirónót, lehetőleg iródi jártassággal, azonnal keresünk. „Néplap” kiadóhivatala.

Megbízható bentlakó háztartási alkalmazott felvétetik, Szipál, Svetits palota, I. em. 423

Fiatal mézeskalácsos-ségéd elhelyezkedne rokonszakmában is. Sarok-utca 8. 507

Fővárosi ügyvéd keres megfélelő elfoglaltságot. Szíves megkeresést szíveskedjék a „Néplap” kiadóhivatalába eljuttatni.

Asztalost keresek állandó apróbb munkára, önállóan dolgozó. Vasvári-u. 11. 403

Kádársegédek állandó munkára azonnal felvesszük. Nap-utca 4. 512

Oroszul perfekt tudó felszólalót keresek. Erdődy Károly vendéglős, Csapó-u. 39. (Volt Megaproszó.) 489

Fodrászsegédet Fedett-aszodába felvesszük. Köz-munka alól felmentem. 463

Perfekt gép- és g. rsz. író nő január 1-ére állást keres „Szorgalmas” jelígre a kiadóban. 446

Hölgyfodrász kisasszony felvétetik Kozszvári hölgyfodrásznál, Dégenfeld-tér 2. sz. 491

Nagy- és kismunkást, kinti és benti munkára és ugyanott egy kifizetőleány vagy fiú felvétetik. Juhász urisزاب, Hatvan-utca 29. 492

LAKÁS

2 szobás lakás kiadó, bútorral is. Rákóczi-u. 65. Pinceablakon kopogtatni. 498

Kétszobás, fürdőszobás lakás kiadó kertben. — Érdeklődni Polgárnál, Gambrinus átjáróban. 484

Bútorozott szoba, fürdőszoba használatlalt kiadó. Cím a kiadóban. — Megtekinthető 2-től 4-ig. 475

Keresek albérletbe 2 szobás, összkonfortos lakást bútorozva, a központban. Cím: Arany János-u. 2 Kisbika étterembe kérek. 462

Bútorozott szobát keresek fűtéssel, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „Középkorú uriember” jelígre kiadóba küldendő. 518

Utcai szoba bútorral vagy bútor nélkül, albérletbe kiadó. Csapó 43. 487

Egy bútorozott, különbejáratos szoba kiadó. Arany János-utca 13. 473

Bútorozott udvari szoba kiadó, Rothermere-u. 61. sz. 468

Keresek 23 és 27-es hócipőt, jó állapotban, pénzt vagy mézet adók érte. Csapó-u. 1, II. lépcső, II. emelet 1. 506

EGYÉB

Tetőfedéseket palával, cseréppel, papírral, szurokkal soron kívül végez Bulovszky Dániel, — Széchenyi-u. 41. 63

Veszek és eladok használt bútorokat, ruhaneműket, varrógépet. Mezei Gyula, József kir. herceg-u. 50.

Veszek ébresztő órát, karórát vagy zseborát, női és férfi fehérneműt, parnabaját, paplanlepedőt, paplant, férfiszövetet vagy ruhát. Pozsonyi-út 8. sz.

Építési anyagok, aholit és mozaiklapok ismét kaphatók a Debreceni Működgyár Fürdő-u. 2. sz. telepén, téglá pedig a Kishegyesi-út 459. sz. téglagyárában. Telefon névre hívandó.

Veszek használt bútorokat, zongorát, biliárdasztalt bármilyen hibával. Péterfia-u. 52.

Horn szőnyegüzlet ideiglenesen Bathvány-u. 2. (Jámbor szűcsüzlet.) Nyitva 9-1-ig. 201

Eladó öntött vaskályhák, samotizott kályhák, vaságyak, villanyvezetékek, Bergman-cső, füstcsövek, víztartályok, tűzhelyek. Bethlen-u. 5. 274

Simai gyorsíróiskolában a tanítás megkezdődött, egyelre Csapó-u. 4. Beiratkozás 1 órától. Gyakorló órák mérésélt tandíj mellett. 396

Kimoly tanárt keresek, aki érettségire előkészít. Gyakorlott jelígre.

Óra, ékszer vétel, eladás, Schulhof Gyula órásmesternél, Sas-u. 2. 327

Órák, óra alkatrészei, aranyat magas áron vesz Schulhof Gyula órásmester, Sas-u. 2. 328

Turul-Anker biztosítók irodája Könyök-utca 12. sz. 431

Jókarban levő írógépet kölcsön vagy megvételre keres a Rex-gyár. — Horthy Miklós-út 3. F1

Tégyeket, kölnisüvegeket, vegyszereket vesznek Hitay Elek illatmérés, Piac-u. 43. 347

Vas, revezett zsanért veszek minden mennyiségben 50-60 mm. mérettel. Motoraim nyomravezetőjének magas jutalmat adok. Dr. Balla asztalos, Kassa-út 30. 480

Eladó süldők. Nagyváradi-u. 4. 504

Töltőtollat, írógépet, többszínű írónt, aktatászkát keresünk íródnak részére „Néplap” kiadóhivatala.

Eladok és veszek használt férfi és női ruhát, szövetet és vásznat, minden mennyiségben. Juhász, Hatvan-u. 29. 505

Efállók hajritkító olaját magas áron vesznek. Biró Kálmán fodrász, — Piac-u. 58. 502

Közművelődési Könyvtár fűtési nehézsége miatt csak délelőtt 9-2 óráig van nyitva. F1

Kéfkerekű piaci kocsi megvételre keres a „Gambrinus” étterem. 492

Könyvb nagy edényeket, levesfazékat, főzelékes lábast stb. vesz a „Gambrinus”. 482

Ménes Lajos úr apósát felkérem, fáradjon be a Polgár fodrász üzletben. 483

Kövr malacot veszek, 100 kg.-ig. Arany János 16. sz. Buday. 482

Török Bálint-u. 7. sz. alól aki elvitt tárgyakat ruhaneműt, lábbelit, na-gyon kérem hozza vissza Miképércsi-út 64. szám alá. 479

Kályhák, székek, má- ócska bútorok eladók. Csapó-u. 18. Barnáné üzletben. 476

Egy szép férfi öltöny eladó vagy hízóért elcselelendő. Cím a kiadóban. 467

Eladó zongora, többféle bútor. Cím: Kossuth-utca 11., keresztépület, I. emelet. 471

110 w-os váltóáramú villanymotort keresek kölcsön vagy megvételre 3-6 HP.-ig. Domb-utca 14. sz. 511

Tűzleért női kabátok adok. Piac-u. 43., III. l., II. e. 7. 514

Kövérlibát, baromfit, minden mennyiségben veszek. Pusztai baromfi-kereskedő. József kir. herceg-utca 27. 514

Zsirért, mézért, sóért fiztet adok. Homok-utca 130. 474

„Kató” szombat délben legyen szíves fölkeresni E. I. Csapó 16., kapun zörgetni. 469

Téli kabátot, középtérmetre keresek „Néplap” kiadóhivatalában.

Pénzestársat keresek Engedély van. Szent-Anna 36. Faragóné. 464

Cukrot adok fáért. — Rothermere-u. 57. 500

Uj Boeska ruha diák-nak hízóért, zsirért elad. Cím: Rákóczi-utca 20. 499

Angoragyapju és ken- derfonó rokka kapható. Szeszák Béla, Hajdiböszörmény, Debrecen-u. 14. sz. 417